

Протокол	<p>Четиринадесето официално заседание на КН на ОПРР 11 юни 2014 г. 9:30 ч. Хотел Гранд хотел „Поморие“, гр. Поморие</p>
<p>Предмет:</p>	<p>Четиринадесето официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г.</p>
<p>Участници:</p>	<p>Десислава Терзиева, МРР Снежина Славчева, МРР Страхил Стоев, МРР Ирина Захариева, МРР Боряна Войчева-Ненкова, МРР Тамара Кулева, МРР, СЦР Антонина Дончева, МРР, СИР Юлиян Моллов, МРР, ЮЦР Николай Николов, МРРБ, ЮИР Илиана Георгиева, МРР, ЮЗР Стефан Чайков, АПИ Илиана Захариева, АПИ Нина Беленска, МТИТС Таня Вълкова, ИА „ЕСМИС“ Десислава Михалкова, МИЕ Венета Цветкова, МИЕ Ива Якимова, МИЕ Светла Иванова, МОСВ Галя Савова, МТСП Станислав Стефанов, МФ Гергана Върбанова, МЗ Стойка Наскова, МЗ Стефан Георгиев, МК Явир Стоянов, МС Татяна Савова-Павлова, МС Снежана Смиловска, МС Ирена Николова, МС Арсений Георгиев, МС Финка Денкова, НСИ Юлиян Найденов, РСР, СЦР Кольо Милев, РСР, ЮИР Атанаска Николова, НСОРЕ Иван Бойков, КРИБ Стефан Василев, АИКБ Емил Димитров, КТ „Подкрепа“ Марек Теплански, ЕК Борислава Удфорд, ЕК Карина Караиванова, МФ Дафина Дилова, МФ Пенка Добрева, МФ Иван Алексиев, община Поморие Евгени Врабчев, Областна администрация – Бургас</p>

	<p>Руска Бояджиева, община Бургас Николина Чапанова, АПИ Елисавета Симеонова, МС Надя Данкинова, ФОНД ФЛАГ Стефан Герасимов, ФОНД ФЛАГ Иван Попов, МРР Розалия Кирилова, МРР Петя Димова, МРР Цветелина Димитрова, МРР Магдалена Димитрова, МРР Здравко Бешенджиев, МРР Биляна Василева, МРР Георги Петков, община Поморие Мария Коева, община Поморие</p>
	Янита Биразова, МРР

Въведение:

Четиринадесетото официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. (КН на ОПРР) беше проведено в Гранд хотел „Поморие“, град Поморие. Присъстваха членове на Комитета за наблюдение на ОПРР, в това число представители на министерства, агенции, държавни ведомства, сдружения на общини, регионални съвети за развитие и социално-икономически партньори, наблюдатели от Европейската комисия, както и представители на ГД „Програмиране на регионалното развитие“ към МРР – Управляващ орган на ОПРР и Секретариат на КН.

Откриване на заседанието и приветствие на г-жа Десислава Терзиева, министър на регионалното развитие и председател на КН на ОПРР, приветствие на г-н Марек Теплански, ГД „Регионална и градска политика“, ЕК

Г-жа Снежина Славчева откри четиринадесетото заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. Тя представи представителите на Главна дирекция „Регионална и градска политика“ към Европейската комисия – г-н Марек Теплански, заместник-ръководител на отдел „България“ и г-жа Борислава Удфорд, експерт в същия отдел – след което даде думата на г-жа Десислава Терзиева, министър на регионалното развитие и председател на Комитета за наблюдение на ОПРР.

Г-жа Десислава Терзиева приветства членовете и гостите на Комитета за наблюдение с добре дошли на неговото четиринадесето заседание и отбеляза, че то е изключително важно във връзка с полученото писмо от Генерална дирекция „Регионална и градска политика“ към ЕК на 3 юни 2014 г., с което Управляващия орган е уведомен за временно прекъсване на плащанията по Приоритетна ос 1 „Интегрирано и устойчиво градско развитие“ и Приоритетна ос 3 „Устойчиво развитие на туризма“. Многобройни са запитванията и въпросите относно спирането на плащанията по оперативната програма. Г-жа Терзиева увери присъстващите в залата, че плащанията на всички бенефициенти по Приоритетна ос 2 „Регионална и местна достъпност“, Приоритетна ос 4 „Местно развитие и сътрудничество“ и Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“ продължават. В УО на ОПРР все още не е получен предварителния одитен доклад на Комисията, което

затруднява тълкуването на обобщените констатации в писмото, тъй като липсва детайлно описание на установените нарушения. Въпреки това, след получаването му е разпоредено да бъде извършен спешен анализ на констатациите. Управляващият орган се наема с подготовка на повторна, последваща проверка на процедурите за обществени поръчки по договорите, финансирани по Приоритетни оси 1 и 3. Преглеждат се и се актуализират процедурите за предварителен, текущ и последващ контрол на обществените поръчки, както и допълнителни инструкции към бенефициентите по отношение на процедурите по ЗОП, обхващащи най-често срещаните нарушения. Данните за наложени финансови корекции до момента показват, че положението не е отскоро. Очевидно е, че предприетите мерки от участниците в процеса не са били достатъчни. Г-жа Терзиева подчерта, че това е основен проблем и за останалите оперативни програми и в тази връзка всички управляващи органи трябва да засилят контрола. От друга страна е изключително важно да има методически указания от Агенцията за обществени поръчки, както и качествено обучение на всички заинтересовани страни. След получаване на предварителния одитен доклад подробно ще бъде разяснено какви други мерки ще бъдат предприети. Това е вторият подобен случай, в който са спрени плащанията по ОПРР. Г-жа Терзиева отбелязва, че през 2011 г. Управляващият орган е показал, че може да се справи с такъв проблем и че натрупаният опит до момента ще е от полза. Тя заяви, че разчита на съдействието на членовете на Комитета, тъй като изпълнението на проектите е многостранен процес. УО на ОПРР ще направи подобрения в системите за управление и контрол на програмата, без това да засегне цялостното ѝ изпълнение. Данните показват, че като цяло ОПРР следи и контролира стриктно управлението на проектите, което е и констатация на одитните органи. От началото на изпълнението на програмата, УО е установил 728 нередности, като финансовото изражение на процедурите по ЗОП възлиза на обща стойност от 39 млн. евро, което представлява 1,3% от бюджета на програмата. Грешките се улавят още на първо ниво, което означава, че системите за управление и контрол на програмата са стабилни. Естествено е на всеки етап да се отстраняват възникналите грешки и неточности. Г-жа Терзиева допълни, че няма допуснати системни грешки. Изготвено е писмо до Европейската комисия, в което са изложени вижданията на Управляващия орган. На 19.06.2014 г. предстои да бъде проведена среща с г-н Дефа, на която ще бъдат обсъдени направените констатации. УО на ОПРР поема ангажимент да бъде извършен допълнителен одит и на други проекти, избрани на случаен принцип. Г-жа Терзиева каза, че бенефициентите, без значение дали са общини или държавни институции, трябва да спазват стриктно законите и да полагат усилия да не бъдат допускани грешки, защото понякога те водят до сериозни проблеми.

Ускорените темпове на работа на всички нива, от бенефициенти до УО и СО, ще дадат възможност в края на годината да бъде отчетено усвояване на предвидените средства по програмата, за да бъде избегната загуба на средства по правилото $N+2/N+3$. Допълнителна увереност дава и предприетият проактивен подход за редуциране на риска от загуба на средства чрез утвърждаване от Комитета за наблюдение на големи проекти по оперативната програма. На 4 юни 2014 г. ЕК одобрява четвъртия голям проект по ОПРР за изпълнение на Северна скоростна тангента.

Г-жа Терзиева подчерта, че програмата е изминала дълъг път от началото на настоящия програмен период до момента с много предизвикателства, напрегната работа, както от страна на Управляващия орган, така и от страна на бенефициентите. Не може да не бъде отчетен напредъкът и направеното по програмата във всички региони на страната. Сключените договори са 1104 на

обща стойност на договорените средства от 3,294 млрд. лв., което е 105 % от бюджета на програмата. Общо разплатените средства възлизат на 2,058 млрд. лв., което представлява 62 % от размера на договорените средства и 66 % от бюджета на програмата. Г-жа Терзиева обърна внимание, че УО на ОПРР работи отговорно и усърдно, за да продължи да оказва положително въздействие върху развитието на регионите в България. Изминалият период е изключително тежък за УО, тъй като наред с изпълнението на програмата се разработва новата Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. Окончателният вариант на бъдещата програма е съгласуван в рамките на 10 заседания на тематичната работна група, на 21.05.14 г. е одобрен на заседание на Министерски съвет, а на 30.05.14 г. – подаден посредством Единната система за управление на фондовете в Европейската комисия. В хода на разработване на програмата са взети важни стратегически решения, които следва да допринесат за развитието на регионите в страната. Основната цел е постигане на устойчиво и балансирано развитие на регионите от гледна точка на социално-икономическото и териториалното развитие. Г-жа Терзиева завърши, че една от основните политики на правителството е свързана с намаляване на различията между регионите чрез интегрирани инвестиции въз основа на стратегически документи, след което даде думата на г-н Марек Теплански.

Г-н Марек Теплански каза, че при обсъждане на напредъка по програмата на предишното заседание на Комитета за наблюдение и на последвалата работна среща с УО през януари 2014 г. в МС, е било ясно, че годината ще бъде изпълнена с предизвикателства и че последните две години от изпълнението на програмата няма да бъдат лесни. Трудности ще преодоляват не само бенефициентите по програмата, но и всички въввлечени в процеса на нейното изпълнение. Обемът на инвестициите все още е голям, а времето – все по-малко. Г-н Теплански благодари на всички заинтересовани страни за положените усилия и отбеляза, че е направено всичко възможно изпълнението на програмата да бъде успешно. Той изтъкна, че има голяма вероятност заложените цели да бъдат постигнати. От името на генералния директор на Генерална дирекция „Регионална и градска политика“ г-н Теплански потвърди, че Европейската комисия поема ангажимент да подпомогне българските власти в случай на възникнали трудности като спирането на средствата. Той увери, че с общи усилия и сътрудничество всички проблеми много бързо ще бъдат разрешени, а плащанията – възстановени.

Приемане на протокола от тринадесетото заседание на Комитета за наблюдение

По първа точка от дневния ред, „Приемане на протокол от тринадесетото заседание на КН на ОПРР“, г-жа Снежина Славчева посочи, че след предварителното му изпращане за съгласуване са получени бележки от техническо естество, които са отразени. Протоколът е изпратен в окончателния му и ревизиран вариант до всички членове на КН. Допълнителни коментари и бележки не бяха направени и протоколът бе приет единодушно.

Взети решения:

Решение 1

КН приема протокола от тринадесетото заседание на КН на ОПРР.

Информирание за проведени писмени процедури на КН

По втора точка от дневния ред, „Информирание за проведени писмени процедури“, г-жа Снежина Славчева каза, че в периода между тринадесетото и четиринадесетото заседание на Комитета за наблюдение на ОПРР е проведена една писмена процедура през февруари 2014 г. Тя припомни, че предвид напредналия етап от изпълнението на програмата и с цел постигане на максимално усвояване на средства УО е предприема инициатива за регулярно освобождаване на спестен ресурс по вече сключени договори за безвъзмездна финансова помощ. В резултат на спестени средства от проведени обществени поръчки и приключване на договори по програмата, както и неверифицирани средства и наложени финансови корекции, е одобрено пренасочване на ресурс към големия проект за изграждане на Северна скоростна тангента, вследствие на взето решение на предходен етап. На тринадесетото заседание на КН на ОПРР от ноември 2013 г. е взето решение да се даде мандат на Ръководителя на Управляващия орган да прави текущи промени в оперативната програма и да отрази взетите решения и регулярно пренасочващия се ресурс при следващото ревизиране на програмата. Проведената писмена процедура е свързана с даване на мандат на Ръководителя на УО да заличи резервната листа от проектни предложения по схемата за регионален туристически маркетинг, като пренасочва свободния финансов ресурс и средствата, спестени от проведени обществени поръчки в размер на 836 684.53 лв. към схемата, свързана с подкрепа на рехабилитация и реконструкция на втори и трети клас пътища и по-конкретно за финансиране на големия проект за изграждане на Северна скоростна тангента.

Представяне и приемане на Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2013 г.

По т.3 от дневния ред, *Представяне и приемане на Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2013г.*, г-жа Снежина Славчева отбеляза, че той следва да бъде изпратен в ЕК до края на юни 2014 г. Годишният доклад е изпратен предварително до членовете на КН за запознаване с информацията в него. Получени са коментари от Дирекция Национален фонд в Министерство на финансите, които са с технически характер и вече са отразени. През 2013 г. е обявена една покана по схема за безвъзмездна финансова помощ на стойност 3,6 млн. евро. Одобрени са 143 проектни предложения, като са сключени 147 договора на обща стойност 148 млн. евро. Изплатените средства по програмата възлизат на 366 млн. евро, като от тях изплатени авансови плащания в размер на 135 млн. евро и изплатени междинни и окончателни плащания в размер на 231 млн. евро, което е 58 % от бюджета на програмата. Сертифицираните средства от страна на СО за 2013 г. възлизат на 381 млн. евро, което е над два пъти повече в сравнение с 2012 г. През 2013 г. има 251 приключили проекти. Г-жа Славчева каза, че през 2013 г. сме били изправени пред предизвикателството за постигане на минималната цел по правилото N+2/N+3 и големия потенциален риск от загуба на средства през първата половина на годината в размер на 73 до 123 млн. евро. В тази връзка са предприети необходимите мерки и е изготвен план за действие, като е взето решение да се предложи на ЕК включване в програмата на голям

проект за изграждане на Северна скоростна тангента. Именно одобрението за допустимост на този проект в голяма степен позволи изпълнение на правилото чрез намаление на целта с 81 млн. евро до 600 млн. евро. УО съвместно със СО постигна изключителен напредък в ускоряването на процесите на верификация, съответно сертификация на разходите през изминалата година. От юни 2013 г. е предприето ежесечно подаване на Доклад за сертификация, който в рамките на същия месец се преглежда и потвърждава от СО. Това позволи почти над два пъти да се увеличи размера на сертифицираните разходи от предходната година и да се постигне целта. Потенциалният риск от загуба на средства в голяма степен е предизвикан от забавата в изпълнението на договорите за безвъзмездна финансова помощ свързано с обжалването на обществените поръчки, както и забава от страна на самите бенефициенти при мобилизирането на екипите им по проектите, забава в изготвянето на тръжните документации и съответно покъсното им обявяване. Натрупана е забава по отделните проекти в рамките на 3 до 9 месеца. Това е основна причина за нерегулярно подаване на искания за плащания към УО и до натрупване на риска от загуба на средства. Г-жа Славчева допълни, че УО е предприел конкретни мерки свързани с провеждане на срещи с бенефициентите с установени рискови проекти за обсъждане на възможни сценарий за постигане на заложените цели по проектите. Пилотно е въведено електронно отчитане по част от схемите за безвъзмездна финансова помощ. Извършва се регулярен мониторинг на проектите. УО максимално оптимизира процесите на отчитане чрез допълнително опростяване на процедурите, като министъра на регионалното развитие одобри промени в процедурния наръчник в края на юни 2013 г. на 1.12.13 г. УО на ОПРР взе решение да не се одобряват повече искания за временни спирания подадени от бенефициентите в случай на обжалване на процедурите за обществени поръчки, именно предвид напредналия етап на приключване на програмата. Г-жа Славчева, отбеляза че през 2013 г. са срещани предизвикателства и в областта на обществените поръчки. УО осъществява последващ контрол на 100 % от проведените обществени поръчки, а предварителния контрол се осъществява съвместно с АОП, предвид изменението на ЗОП от 2012г. Независимо от констатирани нарушения при последващ контрол на обществените поръчки, като цяло се наблюдава съществен напредък от страна на бенефициентите, като голяма част от срещаните нарушения са минимизирани. На сайта на програмата са публикувани указания в тази насока. Други установени пропуски са недобро качество на физическото изпълнение на проектите. В тази връзка УО изиска от самите бенефициенти да извършват вътрешен мониторинг на изпълнителите, като представят констативни протоколи от извършените проверки. Има сключени договори с външни изпълнителни за извършване на инвеститорски контрол по проектите, които се включват със съответната експертиза за проверки на място. УО на ОПРР изпълнява и план за проверки на място на приключили проекти за гарантиране устойчивостта на инвестициите, като всеки приключил проект подлежи ежегодно, в рамките на пет годишен период на устойчивост, на проверка на място от страна на УО. Във връзка с въведеното електронно отчитане са проведени обучения на бенефициентите. Г-жа Славчева отбеляза, че най-голям

обем от договорени и изплатени средства има по приоритетна ос 1, оста с най-голям дял от програмата и с което е свързано притеснението на УО от спирането на средства по програмата. Най-много приключили проекти има по приоритетна ос 1 – 141 бр. и огледалната приоритетна ос 4 за някои от инвестициите за по-малките общини – 74 бр. През 2013г. са проведени 6 официални церемонии по подписване на договори, проведена е и годишна конференция за представяне напредъка по ОПРР, изготвени са рекламни и информационни материали. Г-жа Славчева допълни, че ако има коментари и бележки по Годишния доклад, то те трябва да бъдат дискутирани на това заседание, защото ще бъде взето решение за изпращане на Годишния доклад към ЕК.

Г-н Марек Теплански отбеляза, че е установен голям ръст на договорирането и много голям напредък във верификацията в сравнение с 2012 г., почти два пъти повече. Въпреки това все още има какво да се изпълни реално. Няколко пъти вече бе споменато за целите, които следва да бъдат постигнати. През изминалата 2013г. рискът от загуба на средства по правилото N+2/N+3 е избегнат благодарение на включените в програмата големи проекти. Но не бива да се крие, че рискът от загуба на средства не е избегнат напълно. ЕК трябва да получи увереност, че направените разходи са обосновани и проектите ще бъдат изпълнени успешно, за да не се налага възстановяване на средства по правилото N+2. Ако това не се случи до края на 2015 г. и проектите не бъдат изпълнени успешно, ще има голям обем от неизпълнени инвестиции. Разходите няма да бъдат сертифицирани и считани за допустими след 31.12.2015 г. Все още има много работа да бъде свършена. Добре би било при следващото заседание на Комитета за наблюдение, когато ще има една завършила година за изпълнение на проектите и един завършил строителен сезон, да се направи анализ за изпълнението на приоритетите и големите проекти, за да стане ясно колко от тях ще могат да приключат до края на 2015г. По отношение на системите за управление и контрол ЕК има интерес те да работят добре, за да може плащанията по засегнатите приоритетни оси да бъдат възстановени максимално бързо. Плащанията по Приоритетни оси 2, 4 и 5 ще продължат, за разлика от плащанията по Оперативна програма "Околна среда", където са спрени изцяло. УО увери ЕК, че ще бъдат предприети необходимите мерки проблемите да бъдат разрешени, като подробности ще бъдат обсъдени на среща между министър Терзиева и г-н Дефа. На този етап е важно да се направи оценка на риска, която да установи ефекта върху потока от плащанията по програмата.

Г-жа Борислава Удфорд каза, че е важно не само да се отчете колко проекти са одобрени и колко договора са сключени, но също така да се отбележи и реалния напредък и постигнатите резултати. Важно е резултатите да бъдат разгледани в количествен и качествен аспект. От значение е реалното изпълнение, както каза и г-н Теплански и какви резултати са постигнати.

Г-жа Славчева благодари за коментарите на представителите на ЕК. Тя каза, че по отношение на анализа на проектите по приоритетни оси в доклада се има предвид именно постигането на целите и ефекта от изпълнението на

проектите, т.е от въздействието на програмата. Това е подробно разписано в Годишния доклад към всяка една от схемите при описанието на приоритетните оси.

Г-н Иван Бойков изрази становище, че разбира Годишния доклад по изпълнение на програмата като отчетен, защото всичко описано е отчетено, но по-важно е да се разбере къде са проблемите и как те да бъдат избегнати. След като има анализ, следва да има и предложение за решение. Очевидно е, че проблемите са системни и спирането на плащанията по програми показва, че има проблем. Много пъти е говорено затова къде е контролът от страна на УО, къде е контролът от органите, наблюдаващи изпълнението на оперативните програми и къде е контролът от бенефициентите. Направени са няколко кръгли маси в Камарата на строителите, т.к. основната част от изпълнението е свързана със строителство и се установи, че връзката между трите системи на контрол е опосредствена. Случва се така, че всички контролни органи са си свършили работата, но програмата се спира или се анулират средства. Ясно е, че има проблем и трябва да се каже къде е той, не толкова за сегашната програма, а по-скоро за следващия програмен период. Г-н Бойков изрази желание в резюмето на доклада освен отчет да има информация къде са проблемите и какво следва да се направи. Той каза, че не е важна статистиката свързана с броя на сключените договори, изплатените средства, а е важно самото изпълнение, неговото качество и процеса на управление на системата.

Г-жа Славчева благодари за изразеното мнение и посъветва членовете на КН още веднъж да се запознаят със съдържанието на Годишния доклад, независимо че е бил изпратен 3 седмици предварително. Тя отбеляза, че на страници 21-31 (10 страници) са изложени проблемите и трудностите, предизвикателствата, с които се сблъсква УО при изпълнение на програмата, както и мерките, предприетите действия за тяхното разрешаване. Констатираните пропуски при обществените поръчки, изложени в писмото на ЕК от 03.06.14г., са дадени общо без референция към конкретните поръчки и предвид липсата на предварителен одитен доклад УО на ОПРР не е в състояние да направи обстоен анализ на конкретна обществена поръчка, а по-скоро догадки за кои обществени поръчки в рамките на съответните проекти са адресирани пропуските. Одитирани са пет проекта по програмата, като са констатирани нарушения в четири от тях в рамките на прегледа на процедурите по обществените поръчки. След направения предварителен анализ УО на ОПРР определено счита, че това не са системни грешки, дори едно от посочените нарушения е констатирано от СО при осъществена проверка на място през ноември 2013г. Нарушението касае проекта на община Асеновград и се изразява в ползването на т.нар. средна цена в методиката за оценка при процедурата за СМР. УО е наложил финансова корекция върху договора за СМР, но това не е взето под внимание от одиторите. Не е извършвана кореспонденция с УО, в която да се даде възможност за разяснение по направената констатация. По-подробна информация ще бъде дадена на одиторския екип и на ЕК след получаване на предварителния доклад. Г-жа Славчева подчерта, че за УО нарушенията не са системен пропуск и

системите за управление и контрол работят ефективно, предвид че са налице всички нива на контрол – и на регионално и на централно ниво. По отношение на физическото изпълнение проверките на място се осъществяват от фирми за инвеститорски контрол с необходимата експертиза и тяхната основна задача е именно проверка на качеството на физическото изпълнение на проектите.

Г-н Емил Димитров отбеляза, че по отношение на Годишния доклад всеки е имал достатъчно време да даде коментари и бележки. На една от страниците в т. 2.1.1 е записана информация за физическия напредък по отношение на създадените работни места, че е обект на окончателния доклад като статистика. Добре би било, ако е възможно да бъдат заложили някакви тенденции по отношение на постигнатия ефект върху заетостта, нивото на доходите, условията на труд и т.н., както междурегионалните различия в жизнения стандарт като ефект от дейностите и изпълнените проекти. По отношение на коментарите на г-н Бойков и на г-н Теплански, г-н Димитров отбеляза, че са получени бележките на ЕК по отделните части на структурата на Споразумението за партньорство, което касае и оперативната програма и добре би било да се обсъдят. Г-н Димитров, отбеляза че членовете на КН трябва да бъдат запознати с писмото на ЕК и изложените в него мотиви за спиране на плащанията по програмата. От друга страна трябва да се обърне внимание на оценката на риска при спирането на средствата върху заетостта и доходите и да се търси компенсаторен механизъм, ако това е трайна тенденция.

Г-жа Атанаска Николова, каза че подкрепя предложенията на г-жа Удфорд и т.к. общините в България са основни бенефициенти по ОПРР и реално позитивният ефект се чувства най-вече в общините. В тази връзка НСОРБ е готово да помогне на УО да се оформи параграф, който да резюмира позитивния ефект от ОПРР по отношение на общините, защото той е очевиден и е добре в Годишния доклад да има такава информация.

Г-жа Снежина Славчева отбеляза, че е възможно в Годишния доклад да бъде допълнена такава информация, въпреки че по всяка ос в отделните параграфи са описани приключилите проекти, ефекта и въздействието от тях. Има също и подробна информация за проектите в реализация и очакваните резултати след тяхното приключване заложило по всяка една схема. По отношение на работните места и ефекта върху заетостта трябва да се отбележи, че като цяло в оперативната програма е заложило отчитането на този индикатор при приключване на програмата през 2015г. За да може да бъде направена реална преценка за ефекта и въздействието от програмата, УО е възложил на външен изпълнител да направи средносрочна оценка за въздействието на интервенциите. След получаване на резултатите от тази оценка, те ще бъдат отразени в окончателния доклад по програмата.

Г-жа Десислава Терзиева отбеляза, че писмото на ЕК ще бъде предоставено на членовете на КН, за да може всички да се запознаят с него. Подкрепата на членовете на КН е много важна за УО. УО счита че системите за управление и контрол работят. Възможно е да има и грешки, но те не са системни.

През годините са положени усилия системите да бъдат стабилни.

Г-жа Снежина Славчева предложи да бъде взето решение, с което КН да одобри Годишния доклад по изпълнение на ОПРР за 2013 г. и да даде мандат на УО да направи необходимите промени за отразяване на направените препоръки и коментари и да изпрати Годишния доклад към ЕК.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието единодушно.

Взети решения:

Решение 2

КН одобрява Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2013г. и дава мандат на УО на ОПРР да направи необходимите промени за отразяване на направените препоръки и коментари и да изпрати Годишния доклад към ЕК.

Аналитичен преглед на напредъка по ОПРР и предизвикателства в изпълнение на правилото N+2/N+3

По следващата точка от дневния ред, „Аналитичен преглед на напредъка по ОПРР и предизвикателства в изпълнение на правилото N+2/N+3“, г-жа Снежина Славчева каза, че ще бъде направен преглед на изпълнението на програмата от нейното стартиране до момента. От началото на оперативната програма – 5.11.2007 г. до момента са публикувани 48 схеми, сключени са 1104 договора на стойност 3,292 млрд. лв. Към края на 2014 г. се очаква размерът на плащанията да нарасне на 2,465 млрд. лв. или 75 % от договорените средства и 79 % от бюджета на програмата. По отношение на изпълнението на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, съгласно индикативното разпределение по групи градове, ресурсът за София е около 120 млн. евро. Към момента този ресурс е надхвърлен, понеже проектите за София са на стойност 141 млн. евро. За 6-те големи града е предвиден индикативен ресурс в размер на 300 млн. евро, като в момента е 328 млн. евро. За 29-те общини в рамките на агломерациите на 7-те големи града индикативният ресурс е 109 млн. евро, като към момента е 92 млн. евро. За останалите 50 общини, които попадат в агломерационните ареали извън 7-те големи града, предвиденият ресурс е в размер на 393 млн. евро, като изпълнението към момента възлиза на 381 млн. евро. Г-жа Славчева заяви, че минималната цел за постигане по правилото N+2 към края на 2014 г., като се вземе предвид намаляването му в резултат на големия проект за изграждане на Северна скоростна тангента е 960 млн. евро. Общата стойност на сертифицираните разходи към момента е 712 млн. евро или 52 % от бюджета на програмата. Предвижда се до края на годината стойността им да нарасне на 958 млн. евро или 70 % от бюджета на програмата.

Потенциалният риск от непостигане, идентифициран от УО, в размер на 2,5 млн. евро, е сравнително нисък. Още през 2013 г. УО предприема включване на друг голям проект по оперативната програма. Проектът е на МВР и е свързан със закупуване на противопожарни автомобили и техника на стойност около 51 млн. евро. След неговото одобрение от страна на ЕК има възможност целта да бъде намалена с още 39 млн. евро. Г-жа Славчева каза, че предстои да бъде

анализиран потенциалният риск от регулярното подаване на искания за плащане от страна на бенефициентите в резултат на спиране на плащанията по приоритетни оси 1 и 3, тъй като голяма част от проектите в изпълнение са по тези оси. Забавяне би настъпило при невъзможност бенефициентите да се разплащат равномерно към изпълнителите и съответно да подават искания за плащане в УО. Ще бъде извършен анализ на всеки проект в изпълнение по Приоритетна ос 1 и Приоритетна ос 3. Предстои и провеждане на срещи с бенефициентите за обсъждане на възможни стъпки, които биха могли да се предприемат за ограничаване на риска. Г-жа Славчева посочи, че към 30 май 2014 г. е направена актуализация на изпълнението на проектно ниво. Идентифицирани са няколко групи проекти в зависимост от това на какъв етап са процедурите за обществени поръчки за строително-монтажни работи, строителен и авторски надзор, доставка. Като високо рискови проекти са оценени онези, по които няма сключени договори с изпълнителни повече от 10 месеца след сключване на договора. Средно рискови са проектите, по които няма сключен договор с изпълнител по една от основните дейности, като в повечето случаи това са договорите за доставка, поради друго забавяне или наложено временно спиране. В резултат на анализа са идентифицирани около 40 договора за безвъзмездна финансова помощ с висок риск на обща стойност 142 млн. лв., около 9 % от общата стойност на договорите в изпълнение. Към момента договорите в изпълнение са 226 на стойност 1,6 млрд. лв. Средно рискови проекти са 28 договора на стойност 711 млн. лв. В тази категория е включен и проекта за Северна скоростна тангента на стойност 235 млн. лв. Проектът е идентифициран като средно рисков, предвид отчуждителните процедури и забавянето. При навременно решаване на проблемите с отчуждителните процедури, е възможно проектът да бъде успешно изпълнен до октомври 2015 г. Идентифицирани са и проекти, при които липсва активност от страна на бенефициентите по отношение подаване на регулярни искания за плащане. В някои случаи, след изплатено авансово плащане се получава окончателно плащане. Тези проекти са 40 на брой на стойност 378 млн. лв. Проектите с добро изпълнение и регулярно подаване на искания за плащане са 118 на стойност 372 млн. лв. Идентифицирани са 33 рискови проекта на общини на стойност 111 млн. лв. по схемите за общинска образователна инфраструктура, иновативни културни събития, зелена и достъпна градска среда, превенция от наводнения, подкрепа за туристически атракции и регионален туристически маркетинг. Средно рисковите проекти, изпълнявани от общини, са 7 на стойност около 202 млн. лв. за общински болници и градски транспорт. Без подадени регулярни искания за плащане или със забавяне в графика за изпълнение са 34 проекта на стойност 329 млн. лв. От проектите на конкретни бенефициенти 7 проекта са идентифицирани като високо рискови на стойност около 29 млн. лв., от които един е на Агенцията за социално подпомагане, един проект – на Министерство на културата и пет проекта за национален туристически маркетинг на Министерство на икономиката и енергетиката. Като средно рискови са оценени 21 проекта на стойност около 509 млн. лв., в които се включва и проекта за Северна скоростна тангента на стойност 235 млн. лв., от което следва сравнително по-високата стойност. Останалите проекти от тази група се отнасят за държавна културна инфраструктура, държавни болници и схемата, свързана с обновяване на жилищни сгради. Проектите без подадени искания за плащане са 6 на стойност около 49 млн. лв.

Г-жа Славчева отбеляза, че действията, които УО предприема за подобряване на изпълнението на проектно ниво са свързани с провеждане на регулярни срещи с бенефициентите, вътрешен мониторинг и набелязване на стъпки за ускоряване на изпълнението. Предстои отново да бъдат изпълнени

всички набелязани мерки до началото на юли 2014 г. Трудностите при изпълнение на програмата през 2014 г. не се различават от онези, с които програмата се е сблъсквала досега. Управляващият орган осъществява две нива на контрол, като непрекъснато се одитира изпълнението на проектите. При сертифициране на плащанията се извършват и регулярни проверки на място въз основа на подадените Доклади за сертификация на извадков принцип от Сертифициращия орган. Регистрирани са 728 сигнала за нередности, като финансовите корекции са на стойност 39 млн. лв. Съотношението между общата стойност на финансовите корекции и бюджета на програмата е 1,3 %, доказателство за липса на системни грешки и работещи системи за управление и контрол. При последния одит на ЕК са идентифицирани нарушения в четири от изпълнените близо 100 проекта по програмата. Във връзка с полученото писмо от Комисията на 3 юни 2014 г., УО е изготвил План за действие, с който ще бъде запознат и генералния директор на Генерална дирекция „Регионална и градска политика“, г-н Дефа. Актуализирани и допълнени са всички контролни листа за предварителен и последващ контрол на процедурите за възлагане на обществени поръчки, като по настоящем се осъществяват консултации с Одитния орган. След одобрението им ще се проведе вътрешно обучение на служителите на Управляващия орган. Същевременно се актуализират публикуваните на интернет страницата на програмата инструкции към бенефициентите за най-често срещани нарушения при провеждане на обществени поръчки. В началото на юли 2014 г. ще бъде организирано обучение на бенефициентите с цел подобряване на провеждането на обществени поръчки. УО възнамерява да предложи на ГД „Регионална и градска политика“ извършването на повторна проверка въз основа на 10% от представителната извадка на проведените обществени поръчки по Приоритетни оси 1 и 3 на договорите със сертифицирани разходи през 2012 г. и 2013 г. Този процент е консултиран с Одитния орган. Управляващият орган на ОПРР смята, че ако мерките бъдат одобрени от ГД „Регионална и градска политика“ и предприети, повторната проверка ще бъде осъществена в рамките на юли 2014 г.

Г-жа Славчева допълни, че по отношение на ключовите инвестиции по програмата също е отчетен напредък. По схемата за интегриран градски транспорт в изпълнение са 7 договора на стойност 402 млн. лв. по големите проекти на Бургас, Варна и Столична община. По проекта на община Бургас до момента са доставени 68 нови нископодови автобуси, които са в експлоатация. В изпълнение е и реконструкция и модернизация чрез инженеринг на автомобилно депо, работилница, дизел и метан станция. Подписан е договор за изграждане на мрежа от велосипедни алеи извън трасето на бързата автобусна линия. Предстои подписване на договор за строителство на централна автобусна спирка. Обявени са процедурите за избор на изпълнител за инженеринг на 4 пешеходни надлези и преустройство, реконструкция на Автогара „Юг“ и прилежащата ѝ територия. Този проект отбелязва най-бърз и най-голям напредък в рамките на схемата. УО счита, че независимо от обжалването на една от процедурите за интелигентна система за управление на трафика, община Бургас би могла да се справи с изпълнението в срок. По проекта за интегриран градски транспорт на Столична община предстои доставката на 50 тролейбуса, като до момента са доставени 27. В ход е реконструкция чрез инженеринг на трамваен релсов път, контактна и кабелна мрежа по бул. „България“, доставени са 600 електронни информационни табла, както и специализиран автомобил за ремонт на контактна и трамвайна линия. Идентифициран е риск за изпълнението на един от компонентите – изграждане на нова трамвайна линия от Семинарията до кв. „Дървеница“, поради изразено недоволство от гражданите живеещи в този район. Подготвя се обявяването на

обществената поръчка. В случай че не се постигне разбирателство с гражданите, съществува риск този компонент на стойност около 24 млн. лв. да не бъде изпълнен. По отношение на изпълнението на проекта на град Варна са доставени и пуснати в експлоатация 70 автобуса. В края на май 2014 г. е обявена най-голямата обществена поръчка в рамките на проекта за изграждане на коридор BRT (бърза автобусна линия), изграждане на велоалеи, подобрения на три крайни спирки и подобряване на достъпността. Компонентът е на стойност около 40 млн. лв, а предвидения срок за изпълнението му – 10-11 месеца. Риск за изпълнението би могъл да възникне при продължително обжалване на процедурата. Г-жа Славчева изрази надежда проектът да приключи успешно през 2015 г. Реализиран е съществен напредък и по останалите проекти за градски транспорт, като са сключени почти всички договори за обществени поръчки на общините Пловдив, Стара Загора, Плевен и Русе.

Друга ключова инвестиция по програмата е инициативата JESSICA. Създадени са два фонда за градско развитие. Единият е за градовете Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен. От страна на регионалния фонд за градско развитие са одобрени 10 проекта на обща стойност 107 млн. лв., като средствата от оперативната програма са около 27 млн. лв. Сключени са договори по 7 проекта. Обект, финансиран по инициативата, е Централният общински пазар в Стара Загора. Другите проекти обхващат Логистичен център край град Стара Загора, Изложение за цветя „Флора“ в град Бургас, регенерация на индустриална зона в град Русе, енергийно-ефективно осветление на футболно игрище „Верея“ в град Стара Загора, разширяване на подземен и надземен паркинг и строителство на нов паркинг в град Варна, преустройство на бомбоубежище в увеселителен атракцион в град Бургас, изграждане на нов мултиплекс и реновиране на кинозала в два търговски центъра в град Плевен и регенериране на индустриална зона в град Пловдив. До момента от фонда са разплатени около 5,5 млн. лв. В портфолиото на проекта са включени изграждане на гребен канал по река Марица, модернизация на зоологическа градина и изграждане на пазар в град Варна. Включването на всички проекти и сключването на договори по тях ще даде възможност за инвестиране на 80 % от условия заем от Регионалния фонд за градско развитие и постигане на целта му към края на 2014 г. Вторият фонд за устойчиво градско развитие за град София е с капитал 49 млн. лв., от които около 24 млн. лв. са по оперативната програма. Одобрени са 6 проекта на обща стойност около 12-13 млн. лв. Към момента има сключени 3 споразумения за проектно финансиране на стойност около 11 млн. лв., от които близо 4 млн. лв. са средства по програмата. Емблематичните проекти са за реконструкция на Женския пазар в София, пазар „Връбница“, културно-развлекателен комплекс „Магически замък“, модернизация на Първа градска болница в София, реновиране и оборудване на Първа АГ болница и Четвърта МБАЛ. Включени са и други 7 проекта на обща стойност 98 млн. лв., като средствата по оперативната програма са 36 млн. лв. Проектите са насочени към модернизиране и оборудване на болница „Св. Екатерина“, изграждане на хеликоптерна площадка, подземен паркинг, озеленяване на дворно пространство в Александровска болница и СБАЛО, мултифункционален спортен комплекс в кв. „Зона Б5“, Пазар на цветята и образователен спортен комплекс в кв. „Лозенец“. Със сключване на договори по тези проекти фондът ще инвестира ресурсите по програмата на 100 %.

Г-жа Славчева каза, че по отношение на рехабилитацията и реконструкцията на втори и трети клас пътища одобрен от ЕК е големия проект за изграждане на Северна скоростна тангента, значим за развитието на регионите.

Има много успешно приключили проекти, свързани с процеса на

деинституционализация на деца в България. Към момента са изградени 45 центрове за настаняване от семеен тип и 12 защитени жилища. По отношение изграждането на социални жилища за маргинализирани групи се изпълняват проекти на общините Видин, Девня и Дупница. Налице е забавяне в изпълнението на проекта на община Дупница поради включване на допълнително финансиране. УО счита, че това забавяне може да бъде преодоляно, а проектът да бъде успешно приключен в рамките на този програмен период. След неизпълнението на проекта на община Варна по същата схема, поради изразено недоволство от населението, Управляващият орган провежда срещи с други общини от резервната листа, като е изразена готовност за подаване на апликационни форми от страна на Лом, Казанлък и Столична община.

Г-жа Славчева изтъкна, че ефектът от изпълнението на програмата е виден посредством 696-те успешно приключени проекта. Обновени са 645 сгради образователна, социална и културна инфраструктура. Рехабилитирани и реконструирани са 971 километра пътища. Населението, облагодетелствано от подобренията градска среда е над 3,2 млн. души. Подобрени са 61 туристически атракции и са проведени 174 иновативни културни събития. Що се отнася до организираните събития по информация и публичност, проведени са годишна конференция за представяне напредъка на ОПРР и редица работни срещи и тематични групи за оптимизиране на процедурите на УО по приключване на програмата. Осъществени са 21 излъчвания в електронни медии, отпечатани са 12 публикации в печатни медии и са организирани 98 официални церемонии за стартиране и приключване на обекти по програмата.

Г-н Иван Бойков отбеляза, че строителите подготвят необходимите документи, представят ги на бенефициентите, но искания за плащане не се подават към УО. Отдавна се говори за създаване на типови процедури по отношение на обществените поръчки и договори, но този процес е в застой. Налице е проблем в обжалването на търговете. Един от начините за разрешаване на проблема е въвеждане на типови процедури. В Камарата на строителите през последните 3 години се прави мониторинг на обществените поръчки и тенденцията е към намаляване на проблемните процедури. Г-н Бойков предложи МРР да поеме инициативата за въвеждане на типови процедури. Той попита как НСОББ гледа на проблема с анулирането на проекти и как общините ще се разплатят със строителите.

Г-жа Десислава Терзиева отговори, че още от първия ден на работа на правителството са направени редица обсъждания с всички заинтересовани страни по отношение на Закона за обществени поръчки, а в последния одобрен вариант от Народното събрание има много изменения, свързани с по-голяма прозрачност. По отношение на типовите процедури – АОП вече работи в тази насока. Проблемите, които срещат изпълнителите са реални, но с предложените изменения от правителството е направена сериозна стъпка напред. Предстои да се види на практика как ще се реализират тези разпоредби. Тя призова строителите да обсъдят и новия закон, така че всички притеснения да бъдат отстранени. Относно системите за управление и контрол на Управляващия орган, г-жа Терзиева подчерта, че са ефективно работещи и стабилни и няма системни нарушения по отношение на изпълнението на програмата.

Г-жа Атанаска Николова изрази мнение, че моментът е изключително критичен, както за оперативната програма, така и за проектите, които се изпълняват в рамките на този програмен период. През настоящата година интензивно се строи и евентуално спиране или забавяне на верификациите от Управляващия орган ще се отрази предимно на общините. Налице е примерът с ОП „Околна среда“. Спирането и забавянето на верификацията на средства към

местните власти означава невъзможност за разплащане с изпълнителите, които са изправени пред риск от фалит, наред с общините. Тъй като един от проверените проекти от одитната мисия е на община Бургас, общинското ръководство е готово да предостави на ЕК пълна информация за изпълнението му.

Г-жа Карина Караиванова призова членовете на Комитета за наблюдение винаги внимателно да премислят изказванията си, когато отправят критики по отношение на системите за управление и контрол. Щом съществуват съмнения за начина им на функциониране, трябва да бъдат подобрени, като се добавят нови контроли. Към момента Сертифициращият орган не намира пропуски в системите, в противен случай всички искания за възстановяване на средства към ЕК са щели да бъдат спрени. Фактът, че това не е направено означава, че системите работят добре.

Г-н Юлиан Найденов отбеляза, че съществуват добри европейски практики. Има строителни фирми, които участват в процедурите с една единствена цел – да обжалват. Мерки за предотвратяване на тази тенденция трябва да бъдат взети от Камарата на строителите. Ако за една година дадена фирма е участвала в редица обществени поръчки и е обжалвала почти всяка от тях, да ѝ се отнеме лиценза за определен период от време, а през следващата година ѝ се забрани да участва в тръжни процедури.

Г-н Иван Алексиев каза, че системите за управление и контрол работят и местните власти го установяват ежедневно чрез постоянни проверки и налагане на финансови корекции. Той предложи да се състави черен списък на фирмите-изпълнители, като общините подадат необходимата информация за изготвянето му. Г-н Алексиев изрази мнение, че е недопустимо една процедура да бъде обжалвана в продължение на 10 месеца.

Г-н Иван Бойков отвърна, че това не е проблем на строителите, а на законодателството.

Г-н Марек Теплански изтъкна, че по отношение на обществените поръчки е нужно опростяване на законодателната рамка, което ще доведе до съответствие между българското и европейското законодателство, така че броя нередности да бъде значително намален. Необходима е координация между различните институции и участници в процеса, като Агенцията за обществени поръчки и националните контролни органи. Съществува инициатива от страна на Генерална дирекция „Вътрешен пазар“ за създаване на национална стратегия за обществени поръчки, която се обсъжда с българското правителство. Той посочи, че предстои нейното одобрение в скоро време и по-нататъшното ѝ прилагане. Всички са съгласни, че е необходима промяна на системата. Във връзка със спирането на средствата г-н Теплански поясни, че след провеждане на регулярна одитна мисия през април 2014 г. са установени нередности по проекти, изпълнявани по Приоритетни оси 1 и 3 по отношение на обществените поръчки. Пълният одитен доклад ще бъде предоставен на УО, за да може детайлно да се запознае с констатациите. Понастоящем са получени 2 искания за плащане, изпратени в началото на април и края на май 2014 г. Съгласно регламента, Европейската комисия има право да забави изплащането на тези средства, което не означава спиране, а само временно отлагане на плащанията. То ще продължи до момента, в който ЕК получи увереност, че одитните констатации няма да окажат негативен ефект върху системите за управление и контрол. В писмото Европейската комисия отправя препоръки и УО ще направи повторна проверка на верифицираните разходи през 2013 г. Когато ЕК придобие достатъчна увереност, че препоръките са изпълнени, плащанията ще бъдат възстановени. Г-н Теплански отбеляза, че УО поема ангажимент това да се случи в кратки срокове. Спирането

на плащанията не е изолиран случай, процедурата се прилага в много страни. Важно е системите за управление и контрол да работят правилно. По отношение на оценката на риска съществено е да се знаят мерките, които ще бъдат предприети относно високо рисковите проекти, които няма да бъдат или съществува голяма вероятност да не бъдат изпълнени. Относно средно рисковите проекти е важно да бъдат предприети действия, които да минимизират риска, така че да бъдат изпълнени. Пред Управляващия орган стои тежката задача да вземе решение за прекратяване на договори. Г-н Теплански препоръча да бъде изготвен нов анализ на риска, който да бъде представен на следващото заседание на Комитета за наблюдение.

Г-жа Снежина Славчева заяви, че УО е мобилизиран да се справи във възможно най-кратки срокове с препоръките на Европейската комисия, изложени в писмото, изпратено на 3 юни 2014 г. В периода октомври-ноември 2014 г. на всеки проект ще бъде направен подробен анализ относно възможностите за изпълнението му в рамките на програмния период. Същевременно се изготвя и План за действие, който ще бъде представен на следващото заседание на КН с цел идентифициране на списък с готови проекти, изпълнени и в изпълнение от Агенция „Пътна инфраструктура“, които биха могли да усвоят освобождаващия се ресурс по проекти, които няма да бъдат изпълнени до края на програмния период. Предвидени са и доставки по проектите за градски транспорт извън трите големи проекта, както и доставки за Министерство на здравеопазването по схемата за държавните болници. УО счита, че при риск от неусвояване на средства, след идентифицирането му през ноември 2014г. би могло да се направи такова заместващо финансиране.

Информирание за осъществени реалокации на средства по ОПРР

По следващата точка от дневния ред, „Информирание за осъществени реалокации на средства“ г-жа Снежина Славчева каза, че е взето решение от КН УО регулярно да пренасочва освобождаващия се спестен ресурс по програмата към големия проект за изграждане на Северна скоростна тангента. Към 31.05.2014 г. размерът на договорените средства по програмата е 3,294 млрд. лв., а освободеният ресурс в размер на 47,9 млн. лв. е пренасочен към схемата на АПИ за финансиране на големия проект за изграждане на Северна скоростна тангента. Извършени са два типа реалокация – в рамките на Приоритетна ос 2 „Регионална и местна достъпност“, както и между приоритетни оси. От Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ са пренасочени средства в размер на 15,9 млн. евро. Този ресурс е освободен от прекратени договори, наложени финансови корекции, спестени средства след провеждане на обществени поръчки, както и от неверифициране на средства. Пренасочени са и 482 хил. евро в рамките на Приоритетна ос 2 „Регионална и местна достъпност“. Средствата от Приоритетна ос 3 „Устойчиво развитие на туризма“ възлизат на 4,1 млн. евро, от Приоритетна ос 4 „Местно развитие и сътрудничество“ – на 3,8 млн. евро. От извършените реалокации към 31.05.2014 г. има свободен ресурс в размер на 16,3 млн. лв. в рамките на Операция 2.1 „Регионална и местна пътна инфраструктура“. Към същата дата по други приоритетни оси свободните средства за изграждане на Северна скоростна тангента са 47,9 млн. лв. Общият наличен ресурс към 31.05.2014 г. възлиза на 64,3 млн. лв. Г-жа Славчева предложи да бъде взето решение, с което КН дава мандат на Ръководителя на УО да направи промени в ОПРР, съгласно извършените реалокации при инициране на последната ревизия на програмата през 2015 г.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието

единодушно.

Взети решения:

Решение 3

КН дава мандат на Ръководителя на УО да направи промени в ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г., съгласно извършените реалокации при инициране на последната ревизия на програмата.

Г-жа Атанаска Николова се изказа по отношение на предишната точка от дневния ред – компенсирането на риска при изпълнение на програмата, и предложи в Плана за действие да бъде предвидена възможност за увеличаване на процента на авансите и междинни плащания от 65 % на 90 %, без да се изисква банкова гаранция, както е в момента. Тя заяви, че това ще доведе до ускоряване на процесите на разплащане и изпълнение на проектите и ще компенсира евентуални забавяния. Г-жа Николова предложи анексиране на договорите за безвъзмездна финансова помощ и удължаване на сроковете им.

Г-жа Снежина Славчева благодари за направените коментари, като отбеляза, че предложението ще се обсъди със Сертифициращия орган. Във връзка с предложението за анексиране на договорите ще бъде направен задълбочен анализ на всеки проект от гледна точка на възможности и рискове за изпълнението му. Ще се установи колко проекти имат потенциал за успешно приключване до октомври 2015 г. и ще се предостави възможност за удължаване на срока на договорите. Това се отнася единствено за схемите с конкретни бенефициенти, а не за схемите с конкурентен подбор. По отношение на онези проекти, които няма да бъдат изпълнени до горепосочената дата, УО ще пристъпи към прекратяване на договорите и заместване на финансирането с изпълнени проекти или такива, които са в процес на изпълнение и ще приключат до октомври 2015 г. Има идентифицирани пътни проекти, проекти за оборудване на държавни болници към МЗ, както и за закупуване на допълнителни доставки в рамките на проектите за градски транспорт.

Представяне на напредъка в процеса на подготовка на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

По следващата точка от дневния ред, „Представяне на напредъка в процеса на подготовка на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.“, г-жа Снежина Славчева каза, че програмата е одобрена от Министерски съвет и изпратена към Европейската комисия на 30.05.14 г. чрез системата SFC. След това тя даде думата на г-н Иван Попов.

Той отбеляза, че подготовката на програмата е започнала рано. Стартирането през 2012 г. и проведените 9 заседания на работната група са позволили на последното заседание тя да бъде приета в почти завършен вид. Процесът е създал възможност на ранен етап да бъдат проведени неформални преговори и обсъждания с ЕК, за да има достатъчно време за сближаване на позициите. Към момента са проведени три неформални консултации с Европейската комисия и три пъти са получавани коментари, които са отразени от УО в оперативната програма, за да може на проведеното 10 заседание на тематичната работна група да бъде одобрен вариант, който впоследствие да се одобри от Министерски съвет. На 30.05.14 г. програмата официално е изпратена към Комисията чрез системата за обмен на информация, с което са стартирани и официалните преговори. В хода на тази съгласувателна процедура програмата е обявена и за публично обсъждане. Съгласно регламентите тече период на съгласуване за период от 3 до 6 месеца. При получаване на коментари от

Европейската комисия този срок спира да тече. Коментарите ще бъдат отразени своевременно, така че да не се забави съгласувателния процес. Основните промени в програмата са обусловени от получените коментари, както и от Споразумението за партньорство и необходимостта от съобразяване на бюджета на програмата с финансово разпределение между тематичните цели и оперативните програми.

Основното предизвикателство в преговорите с Европейската комисия е свързано със стремежа към сближаване на позициите и постигане на съгласие по документа, както и отстояване на националните интереси, определени от тематичната работна група, включваща над 70 представители на министерства, институции и социално-икономически партньори. В рамките на работната група са проведени оживени дискусии. В програмата са включени текстове, предоставени от партньорите и предложения, обсъдени в работната група. Логиката на оперативната програма към момента се запазва. Подсилени са обосновките по отношение на политиката за градско развитие. Връзката с регионалната политика остава най-същественият коментар от страна на ЕК и по-точно териториалния обхват на приоритетната ос, насочена към градско развитие.

Междувременно е публикувано проучване на Мрежата на европейските експерти по пространствено планиране – ЕСПОН за визията за териториалното развитие на Европа до 2050 г., което подкрепя модела на полицентрично развитие на мрежата от градове в Източна Европа. Проучването показва, че ако се следва този модел съществува възможност всички български региони да получат ускорен растеж и развитие, като бъде намалена миграцията в рамките на Европейския съюз, т.е. потока от България към по-развитите страни-членки. Г-н Попов обърна внимание, че са прецизирани обосновката и подходът за финансиране на функционалните връзки на градовете от първо до трето ниво, като много по-категорично е заявена необходимостта проектите, които попадат извън зоните за въздействие да бъдат обвързани с интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, както и с общинските планове.

Има нововъведение по отношение на енергийната ефективност, която се изразява в допустимост на дейности в студентските общежития, което хоризонтално ще подкрепи и мерките, насочени в подкрепа на сектор „Образование“.

В последните месеци е отбелязан значителен напредък в структурирането на приоритета за регионална здравна инфраструктура. Въз основа на приетата стратегия в здравния сектор и разписаните реформи, програмата ще се съсредоточи основно върху спешната медицинска помощ в изпълнение на Концепцията за развитие на спешната помощ и в допълнение на болниците за продължително лечение, прилагайки на практика подхода за реструктуриране на болничната помощ, разписан в стратегията. Европейската комисия настоява за следване на този подход. Г-н Попов отбеляза, че представителите на МЗ реагират своевременно, а мерките са обосновани детайлно, ясно и структурирано.

По отношение на Приоритетна ос „Регионален туризъм“ подкрепата е съсредоточена върху културното наследство. Създадена е междуведомствена работна група, в която участват не само министерства, но и външни организации като НСОРБ, Българската православна църква, Българската асоциация на туристическите агенции и други. Актуализиран е бюджетът, като са завишени средствата за образование и здравеопазване, а за техническа помощ и инвестициите, насочени към енергийната ефективност – са намалени.

Целите и резултатите, които си поставя програмата в областта на енергийната ефективност не се променят, тъй като всички сгради образователна

и здравна инфраструктура задължително включват дейности за енергийна ефективност.

Подобрили са специфичните цели и индикаторите по програмата. Приложен е опитът от вече изпълнени проекти по настоящата оперативна програма, за да бъдат изчислени целевите стойности. Всички индикатори за резултат имат базови стойности, съобразени с официалната статистика на Националния статистически институт.

Г-н Попов отбелязва, че първият инвестиционен приоритет „Интегрирано и устойчиво градско развитие“ е насочен към енергийна ефективност в административни и жилищни сгради и студентски общежития. Съотношението 75/25 безвъзмездно финансиране за жилищни сгради и студентски общежития се запазва. Избираеми са градските територии на 67-те града, като няма ограничение по отношение на зоните за въздействие. Инвестиционен приоритет 2 „Подобряване на градската среда“ е на стойност 270 млн. евро. Разделението между градска среда и зони с потенциал за икономическо въздействие е единствено в кодовете по интервенции. В съответствие с коментарите на Европейската комисия са намалени средствата за градска среда за сметка на зоните с потенциал за икономическо развитие.

Г-н Попов посочи, че по инициативата JESSICA има три одобрени проекта в индустриални зони и затова е предвиден по-голям ресурс за финансови инструменти. Създадена е възможност за привличане и на частни инвестиции, тъй като опитът показва, че по одобрените към момента проекти по JESSICA средствата са не повече от 30 %, т.е. останалия ресурс е частен или на бенефициента.

Инвестиционен приоритет 3 „Образователна инфраструктура“ е насочен към общинската образователна инфраструктура в рамките на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. Бюджетът е завишен на 107 млн. евро, като ще се подкрепят училища от местно значение. Инвестиционен приоритет 4 „Социална инфраструктура“ включва социална инфраструктура, включително социални жилища с конкретни бенефициенти 67-те общини. Включена е и спортна инфраструктура, която ще се изпълнява чрез финансови инструменти. Ще се подпомага и културна инфраструктура, като съотношението между финансовите инструменти и безвъзмездната помощ ще бъде 50 на 50. Последният инвестиционен приоритет е „Интегриран градски транспорт“ с безвъзмездна финансова помощ от 143 млн. евро и бенефициенти 39-те общини на големите градове.

Г-н Попов изтъкна, че по отношение на Приоритетна ос 2 „Регионална образователна инфраструктура“ ресурсът е увеличен в размер на 115 млн. евро, а конкретни бенефициенти освен държавните училища са и общинските с регионално значение (професионални училища). Конкретни бенефициенти са министерства, които отговарят за училища – например Министерство на образованието и науката, Министерство на земеделието и храните, Министерство на културата, Министерство на младежта и спорта. В приоритета са включени и висшите училища, чието подпомагане е съобразено с новата Оперативна програма „Наука и образование“. Изготвена е Методология за приоритизация на училища от регионално значение от Министерство на образованието и науката, която дава възможност за работа с предефинирани проекти. По Приоритетна ос 3 „Регионална здравна инфраструктура“ също има увеличение на ресурса на 84 млн. евро в подкрепа на Концепцията за спешна медицинска помощ и болниците за долекуване. Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура“ е насочена към прилагане на мерки за деинституционализация на социални услуги за деца и възрастни. Конкретни бенефициенти са общините и Министерство на

здравеопазването за медико-социалните грижи. Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“ е на стойност 127 млн. евро. Предстои да бъдат оценени и класирани по региони обектите от национално и световно значение, въз основа на които ще бъдат формирани туристически продукти, водещи до растеж и алтернативна заетост. По Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура“ средствата са насочени към подобряване на свързаността с пътната мрежа TEN-T за първи, втори и трети клас пътища. Предстои да бъде изготвен списък с ключови проекти. Приоритетна ос 7 „Превенция на риска“ е насочена към превенция на свлачища и възлиза на стойност 20 млн. евро.

Г-н Юлиан Найденов каза, че трябва да се подходи с внимание към средствата, които се отделят за здравеопазване. След като се направи равностойна на миналото, става ясно, че средствата, отпуснати за здравеопазване не са били малко и и би трябвало да са достатъчни не за една, а за три реформи. Продължава тенденцията за наливане на финансови средства, без да има нито средносрочна, нито дългосрочна стратегия.

Г-жа Десислава Терзиева посочи, че има изготвена концепция, която предстои да бъде приета от Министерски съвет. Тя съдържа План за действие и програма, включително за спешната помощ. Прилага се от Министерство на здравеопазването с бюджетни средства. Концепцията ще бъде приета в най-кратки срокове, тъй като трябва да бъде изпратена и в Европейската комисия.

Г-н Юлиан Найденов отбеляза, че въпреки инвестираните огромни ресурси здравеопазването е най-нереформируемият сектор. Той изрази задоволство, че такъв документ съществува и средствата отиват по предназначение.

Г-н Иван Алексиев посочи, че по инициативата JESSICA са одобрени 7 града и попита дали ще има възможност всички 67 града да кандидатстват.

Г-жа Снежина Славчева отговори, че се предвижда прилагане на финансови инструменти в размер на близо 16 % за Приоритетна ос 1 и за регионалния туризъм. В момента се извършва предварителна оценка на финансовите инструменти от външен изпълнител, възложена от Министерство на финансите. Въз основа на тази оценка ще бъде изготвен механизъм. Той се отнася за всички бенефициенти по Приоритетна ос 1, включително градовете от четвърто ниво.

Г-н Емил Димитров попита каква е позицията на Управляващия орган и какви ще са отговорите на коментарите на Европейската комисия, свързани с 67-те града.

Г-жа Десислава Терзиева отвърна, че в момента се изготвя позицията на правителството, като се очаква отговорът да бъде изпратен до края на седмицата.

Г-н Юлиан Найденов посочи, че на няколко министерства се предлага съвместна работа по оперативните програми, поради затрудненото достигане на информацията от ЕК, през централната власт до общините и гражданите. Бенефициент е всеки гражданин и всяко населено място, а не кмета или общината. Необходимо е да има сътрудничество между общините и УО, без да се нарушават законите. Целта на всички – на Комисията, на правителството и на общините – е една, тези средства да достигнат до гражданите.

Г-жа Снежина Славчева благодари на всички за изразените мнения и коментари.

Закриване на заседанието на КН на ОПРР – заключителни слова на г-жа Десислава Терзиева и г-н Марек Теплански

Г-жа Десислава Терзиева благодари на присъстващите за участието в заседанието на Комитета за наблюдение. Тя изтъкна, че предстои нелеката

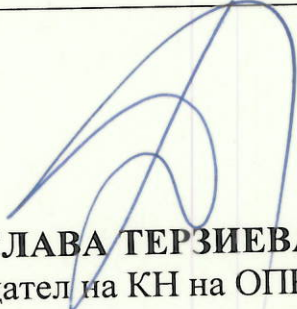

задача средствата по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. да бъдат усвоени навреме и мотивирано да се защити българската позиция за следващата Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. Тя благодари на представителите на Европейската комисия за активното им сътрудничество във всички процеси, както и на участниците в Комитета за съвместната работа, осъществена в дух на партньорство.

Г-н Марек Теплански подчерта, че сътрудничеството е изключително важно, както и полагането на допълнителни усилия за постигане на заложените цели през 2015 г. Той се присъедини към думите на министъра за ползотворната среща и потвърди готовността на ЕК да подпомогне УО в процеса на изпълнение на програмата.

След изчерпване на дневния ред, четиринадесетото заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. бе закрито.

УТВЪРДИЛ:

ДЕСИСЛАВА ТЕРЗИЕВА,
Председател на КН на ОПРР и
Министър на регионалното развитие

СНЕЖИНА СЛАВЧЕВА,
Ръководител на УО на ОПРР